

פרוטוקול מס' 20
מישיבת הוועדה המשותפת (של ועדות החוקה, חוק ומשפט,
פנים ואיכות הסביבה) לענין שינוי הטיפול במקרי אונס
מיום שלישי, ח' בניסן תש"ם - 25 במרץ, 1980, שעה 15.00

נ כ ח ר :

חברי הוועדה: היו"ר ש. אלוני
ח. אשל
מ. וירשובסקי
ה. זיידל
ש. שטרן-קטן

מוזמנים:
ג. ויסמן - משרד המשפטים
י. קרפ' - משרד המשפטים
ע. רונן - משרד המשפטים
ח"נ י. יעקבי - מטה ארצי, משטרה, אגף החקירות
ב. אהרוני - מטה ארצי, משטרה, מחלקת חקירות
מ. איזק - בית חולים שערי צדק, ירושלים
מ. הורביץ - משרד העבודה והרווחה
י. קדמן - מזכיר איגוד עובדים סוציאליים

סדר היום : דו"ח על השינוי בטיפול במקרי אונס.

רשמה : ש. צהר

היו"ר ש. אלוני :
אני פותחת את הישיבה.
אני רוצה לציין כי למעשה סיימה הוועדה את עבודתה כוועדה. בזמנו הוצאנו מסקנות בשתי חוברות; האחת - מסקנות ביניים, והשניה - מסקנות מסכמות. הנחנו את המסקנות על שלחן הכנסת, ובזאת סיימנו למעשה את עבודתנו. אלא שקבענו כי כעבור תקופה מסויימת ניפגש שוב ונשמע על ביצוע המסקנות, כולן או מקצתן ובאלו שינויים בוצעו המסקנות על ידי הרשויות הנוגעות בענין. הרשויות הנוגעות בענין השתתפו אתנו גם בהכנסת העבודה וההמלצות, וחשוב שנשמע היום מה המצב, מה קרה בחלק הטיפולי וגם בחלק המשפטי.

ת"נ י. יעקבי :
במשטרה מלאנו אחר כל ההמלצות, ללא יוצא מן הכלל. מלאנו אחריהן כגופן וברותן. הוצאנו פקודת קבע עם הנחיות כלליות המחייבות את כל העוסקים בנושא לנהוג בהתאם לעקרונות שנקבעו ובהתאם לטכניקות השונות, כולל תיאום עם הגורמים האחרים.

בשלבים הראשונים של ביצוע הדבר התגלו קשיים פה ושם, אבל במרוצת הזמן בדקנו את הדברים והתגברנו עליהם, והמצב כיום משביע רצון. אין ספק שהטיפול המשטרתי הוא הרבה יותר טוב משהיה בעבר. הטיפול הוא הרבה יותר אנושי מכפי שהיה בעבר. עד כמה שניתן הדבר מטפלות בענין חוקרות, וברוב המקרים זה באמת מתאפשר. החקירה נעשית בחנאים דיסקרטיים, במידת האפשר, והיא נעשית תוך יצירת הבנה גם מצד הנחקרת ומתוך מאמצים להקל עליה. בירושלים, למשל, דרך הטיפול בנושא משביעה רצון בהחלט, וכך גם במקומות אחרים. יש לציין לטובה את עבודת המכוננות, במקום בו נדרשת התערבותן.

היו"ר ש. אלוני :
האם ממשיכים גם היום לערוך את מסדרי הזיהוי לפי השיטה הישנה?

ת"נ י. יעקבי :
איפה שהיתה דרישה, הלבשנו את הנחקרת, העדה, בפיאה נכרית או במשקפיים כדי להקשות זהותה. על מנת לעשות זאת בדרכים אחרות אנחנו זקוקים לתקציב שאיננו עומד כרגע לרשותנו. במקרים מסויימים ערכנו מסדרי זיהוי שמבחינה משפטית היו קצת פגומים, כמו באמצעות טלוויזיה במעגל סגור, אבל עשינו זאת בשביל העדה, ובינתיים לא התעוררו כל בעיות בנדון בבתי המשפט. בית-המשפט מעדיף כמובן מסדר זיהוי חי, וגם אנחנו היינו מעדיפים זאת, אבל כאמור אנחנו משתדלים לבוא לקראת הנחקרת-העדה במידת האפשר. הצבת הפרגוד קשורה בשאלה תקציבית, וזה גם מתוכנן לעתיד, וזה גם הדבר היחידי שלא מונש מביין הדברים שהיו בהמלצות, אבל על ידי אילתורים שונים אנחנו מוגברים על הבעיה במקרים בהם יש צורך להתגבר עליה.

ה. זיידל :
הוועדה הוקמה ב-22 ליולי 1977, האם חלה מאז עליה במקרי האונס בארץ, או ירידה?

ת"נ י. יעקבי :
בשנתיים האחרונות ישנה עלייה מסויימת במספר התלונות המוגשות על מקרי אונס. לא ערכנו מחקר מעמיק בנושא. אבל הערכות שונות זקפות את העלייה לעובדה שהיום רב יותר מספר המתלוננות במשטרה. קשה למצוא הסבר אחר לעובדה הזאת.

ברצוני למסור לכם מספרים בנושא. בשנת 1976 היו לנו 150 מקרי אונס; בשנת 1977 - 115; בשנת 1978 - 208; בשנת 1979 - 195. זה מצביע על עליה של 80 מקרים בשנה, וזו אכן עליה משמעותית. הרושם שלנו הוא כי לאור הדברים שמעו בכל הנוגע לצורת פעולת המשטרה בשטח הזה, יותר נשים היו מוכנות לבוא ולהתלונן על מקרי אונס. בעבר היו יותר נשים שלא רצו להתלונן על כך בגלל כל החקירות וצורת החקירות שהיתה קשורה בתלונה כזו. אבל, כאמור, אין זו מסקנה שהוסקה לאור מחקר שנערך, אלא זו ההרגשה וההתרשמות שלנו.

גם אחוז גילוי האנסים גבוה יותר. קרוב ל-80% של המקרים מתגלים במוקדם או במאוחר. יעילות המשטרה בתחום הזה היא בערך כפי שהיתה, וזה בהחלט משביע רצון. ואילו הטיפול, באמור, הגיע לרמה הרבה יותר טובה מזו שהיתה בעבר.

מ. איזק: מה אחוז הנחבעים והנמצאים אשמים באונס?

ת"נ י. יעקבי: אין לי מספרים מדוייקים. משנתגלה הנאשם באונס אין פירוש הדבר עדיין שאכן נמצאו כל הראיות הדרושות לחיבו במשפט. בשנת 1978 היו לנו 208 תיקים, מספר האנסים שנשפטו הגיע ל-205, וזה אחוז גבוה מאד. אבל האמת היא שחלק מהתיקים נאלצנו לסגור מחוסר הוכחות מספיקות.

מ. איזק: באיזור ניו-יורק, למשל, הובאו לבית המשפט 80 אנסים מתוך 1080 מעצרים.

ת"נ י. יעקבי: כפי שאמרתי, אין לי מספרים מדוייקים, ואני מוכן לבדוק את הנושא. אבל אני רוצה שתדעו שגם כאשר מדברים בשנה מסויימת, צריך לזכור כי התוצאות ניכרות לפעמים אחרי זמן רב. לפעמים זה לוקח יותר משנה עד לתוצאות המשפט. אם אינני טועה הוגשו תיקי אישום בשני שלישי של המקרים, אבל אינני בטוח שהמספר הזה אכן מדוייק.

י. קרפ: מה היא הערכות המשטרה מבחינת הכוננויות, אין מחלקת העבודה וכיצד היא נקבעת? בהמלצות הוועדה דובר על קשר הדוק בין המשטרה לבין בתי החולים, בין שאלה בתי חולים תורניים או בתי חולים מיורדים לטיפול בתלונות אונס.

היו"ר ש. אלוני: רק בית החולים שערי צדק בירושלים פעל בתחום הזה. משרד הבריאות לא עשה דבר בענין הזה.

ת"נ י. יעקבי: עובדה היא כי בתל אביב הגדולה אנחנו נאלצים להביא את המתלוננות על אונס לבדיקה למכון הפטולוגי. השם בלבד יש בו כדי להפחיד ולהרתיע, והתנאים שם אינם בדיוק מתאימים לבדיקות מסוג זה. אלא שזה המקום היחידי שבו ישנו טיפול מקצועי, מכל הבחינות, למקרים כאלה. אבל אינני בטוח להשפעה הפסיכולוגית שיש למקום כזה על המתלוננות.

היו"ר ש. אלוני: אנחנו יודעים שהתגובות של המתלוננות המובאות למכון הפטולוגי לבדיקה הן מביכות מאד.

מ. איזק :
 הנאנסות מובאות למכון הפטולוגי בתל אביב, במקום
 לבית חולים. יש שם אמנם שלחן גניקולוגי, אבל
 הבדיקה נעשית על ידי רופא פטולוג. אינני מתנגד כל כך לעבודה שהבדיקה
 נעשית במכון, אבל אינני יכול לקבל את העובדה שהבדיקה נעשית שלא על ידי
 גניקולוג מומחה. הייתי מעדיף כמובן שגניקולוג יעשה את הבדיקה. הוא רגיל
 בזה, הוא גם יודע איך לדבר עם האשה שנפגעה ואיך לטפל בה.

ת"נ י. יעקבי :
 כאשר יש צורך בטיפול בנפגעת, מביאים אותה לבית-
 חולים. האמת היא שאיננו מאושרים כל כך מהסדר
 הקיים, מה גם שהמכון איננו פועל 24 שעות ביממה, אלא בשעות משרד רגילות,
 ולכן אנחנו נאלצים להזעיק לעתים את הרופא אל המכון, כי על פי רוב
 אי אפשר לדחות את הבדיקה עד לשעות המשרד הרגילות, ואז מביאים את האשה
 לצהלון, אלא שעושים זאת במקרים יוצאים מן הכלל. אילו צהלון או כל בית-
 חולים אחר היה מוכן לטפל במקרים האלה על פי הסדר של משרד הבריאות,
 היינו כמובן מקבלים זאת בברכה ומעדיפים את זה על פני המצב הנוכחי.
 בית החולים איכילוב צריך להסכים לטפל במקרים כאלה. משרד הבריאות
 לא נענה, לצערי הרב, לתבועות שלנו בענין זה.

היו"ר ש. אלרני :
 מפליא הדבר שמשרד הבריאות הוא היחיד שכל הנושא
 הזה כאילו לא מעניין אותו.

מ. איזק :
 בחודש ינואר 1979 הוצא חוזר אל בתי החולים
 הממשלתיים בארץ לאמץ את השיטה הנהוגה בבית חולים
 שערי צדק בירושלים, וכן לאמץ את המלצות הוועדה, אבל פרט להוצאת החוזר
 הזה אל בתי החולים לא עשה המשרד דבר בנדון.

ש. שטרן-קטן :
 אני מציעה להזמין את נציגי משרד הבריאות ולשמוע
 את דבריהם.

ב. אהרני :
 יש בידינו רשימה של 50 כוננות, ואין לנו כוננות
 בירושלים ובתל אביב. כי בירושלים קיים הקשר עם
 בית החולים שערי צדק המטפל בזה, ובתל אביב מטפלות בזה קצינות משטרה.
 הכוננות הן עובדות סוציאליות. יש מקרים שהעובדות הסוציאליות לא גרות
 במקום עצמו אלא כמושבים לידו, ושם יש לעתים בעיה של הבאתן בלילה
 לשקום הדרוש. אבל בדרך כלל אין בעיה בענין הזה וברגע שצריך אותן, הן
 נענות ומגיעות. העבודה בשטח הזה היא די מסודרת. המעבדה הביאולוגית
 הכינה להן דף הנחיות באשר לדברים שעליהן לעשות, הבדיקות החשובות וכו'.
 מר יעקבי אחראי על הנושא הזה, ואני עוזרת לידו.

באשר לכוננות, לא קיימת שום בעיה, אלא שלא תמיד
 רוצים בהן. ערכתי סקר ביחידות ונאמר לי שלא פעם מגלה המתלוננת-הנאנסת
 שאינה רוצה בהן. אבל בדרך כלל העבודה שלהן די מסודרת ורצופה. עבודתן
 היא עבודה בהתנדבות.

ש. שטרן-קטן :
 מי אחראי לעבודת הכוננות, מי מדריך ומכוון
 אותן ואת עבודתן בנושא?

עובדת סוציאלית אחת אחראית על המכוננות.

ב. אהרוני:

י. קדמן: יש כחמישים כוננות בכל הארץ, כולן עובדות-סוציאליות בעלות נסיון. כולן נשים. הן עובדות בהתנדבות מלאה. אפילו הן צריכות לנסוע לתחנת משטרה כאשר מזעיקים אותן ויש להן בעיות תחבורה וקשיים להגיע לשם, הן לוקחות מוניט או מגיעות לשם ברכב פרטי שלהן על חשבונן. אני מוצא לנכון לציין את הדבר כי זו כלל לא תופעה מצויה כיום.

מטעמנו ישנה צעירה בשם שושנה יעקבי המטפלת בנושא הזה. היא מלווה את הענין מתחילתו, ואף היתה בין יוזמיו. אנחנו תדרכנו את המתנדבות ביום עיון שקיימנו עבורן ביחד עם משטרת ישראל, והן קבלנו תדרוך גם מן הבחינה המשפטית והחוקית וגם מן הבחינה המקצועית הרפואית של הבעיה. ד"ר איזק הרצה בפניהן. כמו כן קבלה כל אחת מהן תיק מיוחד, בתיק הזה, פרט לרשימה של מספרי הטלפונים של כל תחנות המשטרה בארץ, יש גם חומר מקצועי על נושא האונס, כל מה שהן צריכות לדעת בנושא. כל חומר רלבנטי המגיע לידינו מועבר לתיקים האלה, וכך החומר המתאים שהוכן על ידי ד"ר מנחם אמיר בדבר טיפול בקורבנות אונס. יש להן גם דפים שהוכנו מראש בכל הנוגע לדיווח על המקרה. ביחד עם המשטרה אנחנו בודקים את המידה בה הן מוזעקות לטיפול במקרים כאלה, מה הבעיות המתעוררות, אם בכלל וכו'. המתנדבת צריכה לדווח על כל מקרה שאליו היא מוזעקת, לדווח כיצד הגיעה, מה היה מצב האשה (מבלי לציין את שמה), מה היא עשתה בה, לאן הופנתה, כיצד התייחסו אליה בתחנת המשטרה וכו'. הכינותי בשביל חברי הוועדה תיקים לדוגמה כדי שתוכלו לראות איך זה נעשה. ואני רוצה לציין שוב, שכל מה שעשינו עשינו בשיתוף פעולה הדוק עם המשטרה.

הוצאנו תעודת כוננות שתשמש אותן במידה ויתקלו בבעיה כשירצו להכנס לבית חולים או למשטרה. בכל תחנת משטרה ישנה רשימה עם הכתובות ומספרי הטלפון במקומות העבודה ובבית של המתנדבות, כך שניתן להשיג אותן טלפונית בכל שעה משעות היום והלילה. בדיווחים שקבלנו מהמתנדבות מצאנו לעתים הערות, דברי בקורת על כל מני גורמים, ותוכלו לראות זאת בתיקים שהבאנו לתשומת לבכם. בסך הכל אפשר לעמוד על כך שהדיוק הכללי הוא על התייחסות אוהדת מצד אנשי המשטרה במקומות.

הבעיה מתעוררת באותם מקרים ואותם מקומות שאליהם לא מזעיקים את המתנדבות, ובקשנו מהמשטרה לבדוק זאת, כי הסיבה לכך שהן לא מוזעקות היא לעתים בגלל חוסר מודעות מצד אנשי החקירות לקיומן, ודבר זה טעון תיקון. הכוננות מכסות בעבודתן כמעט את כל הארץ. אחרי שהערנו תשומת לב המשטרה לכך שלא בכל מקרה מזעיקים את המתנדבות, עשתה המשטרה לרענון זכרון השוטרים בענין זה. אנחנו בקשנו מהכוננות לגשת אל תחנת המשטרה בתחום מגוריה, להציג עצמה ולהטביר שהיא שם לעזרת המשטרה במקרה הצורך. פעם היתה הרגשה שכאילו אנשי המשטרה חששו שהמתנדבות הן גורם זר הבא מבחוץ להתערב בעבודתה ולהפריע לחקירתה. אבל עד מהרה התברר להם שאין יסוד לחששות האלה.

אנחנו עומדים לקיים בקרוב יום עיון נוסף למתנדבות. ישנם מקומות בהם בקשה המשטרה מראש שלא להעזר בעבודת המתנדבות מאחר ובאותו מקום ישנו הסדר אחר מניח את הדעת, כמו למשל בירושלים שם נעשית העבודה בבית חולים שערי צדק, וכך גם בתל אביב איפה שישנו הסדר.

הדבר פועל יפה. הבעיה העיקרית היא בניצול הנכונות של המתנדבות להגיש את עזרתן, ולא בכל תחנות המשטרה מכירים בהן. מהדיווחים שבתיק שלפניכם תוכלו לראות את תגובתן של המתנדבות ואת הרגשתן. ישנם מקומות אליהן הוזמנו והמשטרה שיתפה אתן פעולה, והיו גם מקרים שהזעיקו את העובדת באיחור של שלושה ימים. היו גם הערות בודדות על יחס גס כלפיהן, אבל ברוב המקרים ציינו העובדות את היחס הטוב מצד המשטרה וגם את שיתוף הפעולה היוצא מן הכלל מצד התחנות לבריאות הנפש.

בכל זאת ישנה בעיה, כאשר קורה ולא מזעיקים בכלל מתנדבת כזאת במשך תקופה ארוכה, והיא עלולה לחשוב שבכלל לא צריכים ולא זקוקים לשרותיה, בעוד שבעצם אין זה המצב. כשהיא שומעת שבמקום מגוריה היה מקרה אונס ואותה לא הזעיקו, היא מרגישה עצמה מיותרת.

ת"נ י. יעקבי: קורה שפה ושם עדיין לא מזעיקים את המתנדבות, ואנחנו נאטרך לטפל בזה, כי השירות שלהן והעזרה שלהן חשובים מאד. במקומות רבים ישנה פתיחות רבה והולכת להזמין אותן. אלא שיש מקרים בהם הנאנסות בעצמן מבקשות שלא להזמין עובדת סוציאלית כזו. הן מבקשות בדרך כלל נוכחות מישהו מבני המשפחה שלהן.

ב. אהרוני: במקרים רבים הן מסתפקות בטיפולה של החוקרת. בתל אביב מטפלות בהן קצינות, ושם גם יש תורנות מיוחדת לענין זה.

ת"נ י. יעקבי: אנחנו מדברים על כ-200 מקרים בשנה, ואם נחלק זאת למספר תחנות המשטרה, ל-52 תחנות, הרי הממוצע הוא מקרה אחד במספר רב של תחנות במשך כל השנה, וכאשר דוקא באותו מקרה לא הוזמנה המתנדבת זה נראה כאילו אין מזמינים אותן וכאילו אין זקוקים לשרותיהן. ואין זה כך. מכל מקום נעורר תשומת לב כל היחידות לכך שייעזרו במתנדבות.

יש לציין שבין כל הגופים שהיו מעורבים בנושא, המשטרה היא היחידה שפעלה כראוי לשינוי המצב. ואכן, במשך השנתיים האחרונות חל שינוי דרסטי לטובה במשטרה בענין הזה. בכל היחידות המרכזיות ישנם חוקרים מתאימים, וגם יחס החוקרים כלפי הנחקרות השתנה לטובה. אנשי מקצוע מוזמנים לתת הרצאות בנושא הזה לפני הפקדים, ויש במשטרה ערנות לנושא הזה ולנושא האלימות בכלל, ויש גם הרואים כבר את הפירות. המשטרה דאגה גם להדרכה מתאימה בנושא.

חוץ מירושלים ותל אביב, לא השתנה הרבה בנושא. המערכת הרפואית בארץ לא תרמה כהוא זה לפתרון הבעיה; פרט לאותו חומר שהוציא משרד הבריאות בענין, לא עשה המשרד דבר. הייתי מצפה לכך שהמערכת הרפואית בארץ, ולא הגופים הווילונטריים, יהיו הפועלים העיקריים בנושא הזה. לא תמיד יכולים ארגונים מתנדבים לעשות את העבודה הטובה ביותר, כי לא תמיד די ברצון טוב וברוח התנדבות.

מ. איזק :
המערכת הרפואית לא תרמה ואינה תורמת לענין;
הגישה בחדרי המיון אף היא לא השתנתה. אני
נדהם לשמוע על הבדיקות הנערכות במכון הפטולוגי, ואני חושב שזו ממש
שערוריה וכי צריך להפסיקה. אני מציע שחברי הוועדה יבקרו במכון
הפטולוגי ביוט רגיל ויתרשמו ממה שמתרחש שם. אנחנו, אנשי המקצוע,
חייבים כל חיינו סביב חדרי מיון ומסביב למחלות ומוות ואסונות. זה
קשור במקצוע שלנו. אבל אדם שבא מבחוץ ומגיע למכון הפטולוגי שבאבו-
כביר ורואה את האמבולנסים, שומע את הצעקות של המשפחות, יכול לקבל
ממש שוק.

ת"נ י. יעקבי :
אני חושב שהשם של המקום מפחית ומרתיע יותר
מאשר המקום עצמו.

מ. איזק :
אני מקווה שהמצב בתל אביב בשטח הזה ישתנה,
ובקרוב. המשטרה פועלת להפצת תיק מסויים
בין בתי החולים בארץ כך שהבדיקה לפחות תהייה במתכונת אחידה בכולם.
אני מציע למצוא בכל האיזורים המרכזיים בתי חולים מתאימים שירצו לקחת
על עצמם את הטיפול, דוגמת בית החולים שערי צדק בירושלים.

במשך השנתיים טפלנו בנושא, ערכנו קורסים,
וגם המשטרה משתתפת בענין. נסינו לתת הדרכה, אספנו ספרות מתאימה.
הדבר הועבר גם אל הציבור כך שיש היום מודעות על הנעשה בתחום הזה,
וגם הנשים ערות יותר לזה ולכן גם מוכנות להתלונן היום יותר מאשר
בעבר. הנשים פחדו בעבר להתלונן ולעבור את אשר עברו בעבר. המצב היום
השתפר במידת מה.

ש. שטרן-קטן :
הייתי רוצה לדעת מי מדריך את החוקרות לטיפול
בנושא הזה, ומי מדריך את המתנדבות.
אני גם מציעה להזמין את נציגי משרד הבריאות לישיבה של הוועדה, ולשמוע
דעתם בקשר לקביעת בית חולים בכל איזור מרכזי לטיפול בנושא.

אני מציעה שהוועדה תביע דברי הערכה
לעובדות הסוציאליות המתנדבות, שאכן ראויות לברכה מיוחדת.

מ. הורוביץ :
אנחנו עוזרים עכשיו לתנועה הפמיניסטית
בתל אביב, ובצורה עקיפה גם לתנועה בחיפה,
הרוצה לקיים מרכז לעזרה לקורבנות אונס. אנחנו מאמינים שעם הקמת
מרכז כזה תמצאנה הנשים מקור עידוד להתלונן על מעשי אונס, בעוד
שלפני כן לא היו מגיעות אל המשטרה. נעמיד לרשות הארגון גם הדרכה
מקצועית של עובדים סוציאליים ושל מומחים אחרים בתחום הזה. יתכן
שגם בחיפה יקום דבר כזה בעזרת המשרד.

אינני חושב שאפשר לסמוך לאורך זמן אך ורק
על התנדבותן של עובדות סוציאליות. ברגע זה נמצא בשלב ביצוע ענין
הקמת מרכז לשרותים סוציאליים במשטרה, וזה נעשה בירושלים וביפו,
ובקרוב גם במשטרת בת-ים. הכוונה היא לכך שהעובד הסוציאלי לא יוזעק
מביתו, אלא ימצא באופן קבוע בתחנת המשטרה, מאחר והוא יהיה חלק
מהצוות בתחנה, והוא יטפל גם בסכסוכי משפחה, בנוסף על מקרים של
תלונות על אונס.

היו"ר ש. אלוני : האם יש תקציבים לנושאים האלה?

מ. הרוביץ : הנסיון בשלב זה ייעשה מתקציבים. כשזה יוכיח את עצמו זה חייב יהיה להיות חלק של המערכת המקומית של שרותי הרווחה. כמו שהעיריות יכולות לשלוח עובדים סוציאליים אל בתי-הספר, וכמו שמצויים עובדים סוציאליים בבתי חולים, כך יהיו עובדים סוציאליים גם בתחנות המשטרה, והם ימצאו שם במשך 24 שעות. הייתי רוצה שאת נכונותן של המתנדבות לסייע במקרים של אונס אפשר יהיה לנצל במשולב גם בבעיות חברתיות שונות הצעות במשטרה.

גם אני סבור שיש לציין בהוקרה את עבודתן ומסירותן של המתנדבות ואת עבודתן בתחום הזה.

ה. זיידל : סעיף 50 בתקנון הכנסת אומר כי השרים הנוגעים בדבר חייבים לדווח במליאת הכנסת בכתב על ביצוע המלצות הוועדות, או על ההתקדמות בביצוע ההמלצות.

אני חושש שלא נספיק לשמוע היום כל מה שהיינו רוצים לשמוע. ואני רוצה לשבח את היו"ר הוועדה על שלפני סיום המושב מצאה לנכון לכנס את הוועדה כדי לשמוע מה נעשה בתחום הזה מתוך המלצות הוועדה. אני מציע שיו"ר הוועדה תפנה אל המשרדים הנוגעים בדבר ותבקש מהם דיווח, בהתאם לתקנות הכנסת, על מה שנעשה בענין המלצות הוועדה. אני רוצה גם לברך את המשטרה ואת העובדים הסוציאליים על עבודתם היפה והחשובה.

היו"ר ש. אלוני : אני מקווה שנספיק לשמוע עוד בישיבה זו על מה שמשרד המשפטים מתכוון לעשות בנושא הזה.

ג. ויסמן : אנחנו הכינונו מספר הצעות חוק. אחד מהם מונח לפניכם בענין הבעיות של עבירות מין, ושל פקודת הראיות שלא יהיה צורך בסיוע. ובנפרד ישנה הצעת חוק אחרת תיקון של חוק בתי המשפט בענין הדלתיים הסגורות, כך שבית המשפט יהיה מוסמך לדון בדלתיים סגורות בענין עבירות מין. בהצעת החוק ניסינו לאמץ חלק גדול מהמלצות הוועדה, כמו איסור איזכור שם הקורבן, והוספנו גם את שם החשוב והנאשם עד תוך ההליכים.

באשר לעונשים, העלינו את מידת העונש בהתאם להמלצות הוועדה. הוספנו גם איסור חקירת העבר של הקורבן, אלא אם כן הוא דרוש לשם הגנה נאותה של הנאשם. בהגדרה של אונס הרחבנו את המושג של אונס.

היו"ר ש. אלוני : כשמדברים על "מגע מיני" אפשרות אולי לראות גם במקרה שמישהו נוגע ב"טוסיק" של מישהו אחר מגע מיני, וזה עשוי להטעות.

ה. זיידל : האם יש בטחון בכך שקרבנות האונס אכן ירוצו להתלונן בפני הארגונים של הפמניסטיות?

מ. הורוביץ: רק בעוד שנה בערך נדע איך הדבר הזה פועל.

היו"ר ש. אלוני: מספר המתלוננות גדל, וזה דבר חשוב כשלעצמו. אני מברכת את המשטרה ואת העובדים הסוציאליים על הפעילות שלהם, ואני רוצה לשבח במיוחד את העובדה שאכן עשו את אשר חשבנו שצריך לעשות.

אני חושב שכדאי לנו לשמוע דברים בשני נושאים נוספים, גם אם לא נטפל בהם ישירות. כוונתי לנושא הזה של המערכת של בתי החולים, ובענין זה נפנה שוב אל שר הבריאות ונציע להוציא את ענין הבדיקה מהמכון הפטולוגי ולהעבירו לאחד מבתי החולים האיזוריים המרכזיים עם הנחיות ברורות כיצד לעשות את הדבר.

הנושא השני קשור במשרד המשפטים. משרד המשפטים הלך מאד לקראת ההמלצות של הוועדה, ובתיקון החוקים הנוגעים בדבר תטפל כמובן ועדת החוקה, חוק ומשפט. אבל הואיל וכל הנושאים נוגעים לדיוניה של הוועדה והואיל וזה עדיין בצורה של הצעת תזכיר, הייתי מבקשת את נציגי משרד המשפטים לשלוח העתק ההצעה לחברי הוועדה. כמו כן הייתי רוצה מאד שנקיים דיון כללי בענין בוועדה, ואולי נוכל גם לגבש מספר הצעות או הערות. יהיה זה טוב אם תציגו את הנושא בפני הוועדה, חברי הוועדה יוכלו להעיר את הערותיהם. נזמין לאותה ישיבה גם את ד"ר איזק וגם את נציגי העובדים הסוציאליים.

י. קרפ: הצעת החוק עוסקת בתחום המשפטי. למעשה כתבנו מחדש את הפרק של עבירות מין, והוא מתייחס לא רק להמלצות הוועדה. הצד הטיפולי של הנושא לא בא לידי ביטוי בהצעת חוק זו. לכן ספק אם יש טעם לקיים את הדיון עם אנשי מקצוע שאינן להם החיחסות לצד המשפטי המקצועי שבהצעת החוק. אנחנו מוכנים להציג את הנושא בפני חברי הוועדה, אבל היינו רוצים לקדם את הנושא במסגרת זמן סביר.

היו"ר ש. אלוני: אני מציעה שנעשה זאת עם פתיחת מושב הקיץ של הכנסת.

תודה רבה לכל הנוכחים, וחג שמח. בזה אני נועלת את הישיבה.

(הישיבה ננעלה בשעה 16.00)